

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 41.884.100 (ID-11450)
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії	Павло Бобчинський <small>(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))</small>
1984 року народження, громадянин	України <small>(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))</small>
освіта вища: закінчив у 2006 році	Одеський юридичний інститут Національного університету внутрішніх справ <small>(найменування закладу вищої освіти)</small>
за спеціальністю (спеціальностями)	«Правоохоронна діяльність» <small>(за дипломом)</small>
працює начальником	Білгород-Дністровський районний відділ поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області, м. Білгород-Дністровський <small>(посада)</small> <small>(місце основної роботи, підпорядкування, місто)</small>
виконав акредитовану освітньо-наукову програму	Право
Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом	Одеського державного <small>(повне найменування закладу</small>
університету внутрішніх справ від «27» листопада 2025 року № 571, у складі: <small>вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)</small>	
Голови разової спеціалізованої вченої ради -	Дар'я Балобанова доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінально-правових дисциплін Інституту права та безпеки Одеського державного університету внутрішніх справ
Рецензентів -	Ірина Чекмарьова кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального права та кримінології ф-ту підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України Одеського державного університету внутрішніх справ Ганна Резніченко кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін інституту права та безпеки Одеського державного університету внутрішніх справ.
Офіційних опонентів -	Оксана Гритенко доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінально-правових дисциплін ННІ права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ Юрій Левченко кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінології та інформаційних технологій Національної академії внутрішніх справ <small>(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)</small>

на засіданні «23» січня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня
доктора філософії з галузі знань

08 Право

(галузь знань)

Павлу Бобчинському

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Кримінальна відповідальність

за порушення недоторканості житла»

(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями)

081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку
галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка
здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано в Одеському державному університеті внутрішніх справ

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник

Віктор Конопельський доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри кримінального права та кримінології
факультету підготовки фахівців для органів досудового
розслідування Національної поліції України Одеського
державного університету внутрішніх справ.

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 08 Право.

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України, 4 тези доповідей на науково-практичних конференціях.

1. Бобчинський П.М., Конопельський В.Я. Об'єкт та предмет порушення недоторканності житла у кримінальних кодексах деяких зарубіжних країн та України: порівняльноправовий аналіз. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 4. С. 9–13.

2. Бобчинський П.М., Конопельський В.Я. Особливості призначення покарання за порушення недоторканності житла в кримінальному законодавстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 9. С. 279–283.

3. Бобчинський П.М. Кримінологічний портрет особи, яка вчиняє порушення недоторканності житла (стаття 162 КК України). *Київський часопис права*. 2024. № 3. С. 207–211.

4. Бобчинський П.М. Вдосконалення кваліфікуючих ознак порушення недоторканності житла: аналіз законодавчих положень КК України та КК інших країн. *Право і суспільство*. 2024. № 5. С. 255–261.

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Оксана Гритенко, доктор юридичних наук, професор.

Позитивно в цілому оцінюючи зміст дисертації, слід звернути увагу на такі моменти.

1. Попри те, що автором визначені сфери застосування результатів дисертації, які підтверджується наявністю конкретних актів про впровадження (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Одеського державного університету внутрішніх справ від 15.08.2025 р.; Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес Одеського державного університету внутрішніх справ від 15.08.2025 р.), що свідчить про те, що це не формальні результати, а апробовані знання, які вже використовуються в освітньому процесі та науковій роботі ОДУВС. Проте такий напрям діяльності як правотворчість має більш формальний характер. Адже в цьому напрямі автор зазначає що сформульовані пропозиції, практичні рекомендації та висновки можуть бути використані для вдосконалення кримінального законодавства України в частині усунення недоліків і внесення відповідних змін до ст. 162 КК України. В такому випадку маємо констатувати, що не прописано шлях їх реалізації через суб'єктів законодавчої ініціативи. Без цього пропозиція може залишитися на рівні наукової рекомендації. Так, запропоновані автором зміни до кримінального законодавства повинні були б і могли б бути використані у законотворчій діяльності Верховної Ради України.

2. Хоча дана робота безпосередньо не охоплює у своєму предметі дослідження і серед поставлених завдань питання кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 162 КК України у воєнний час, з огляду на те, що Україна перебуває у стані воєнного стану вже майже чотири роки, викликає інтерес низка аспектів. По-перше, яким чином можна здійснити порівняльний аналіз кримінальної відповідальності за статтею 162 КК України у мирний та воєнний час? По-друге, як запропонована концепція недоторканності житла корелюється з правом правоохоронних органів або військових на проникнення в житло без рішення суду в умовах воєнного стану для рятування життя або майна?

3. Маю вказати на ряд запитань, які стосуються запропонованих автором змін до ст. 162 КК України:

- по перше, у пропозиції нової редакції до ч. 2 ст. 162 КК серед кваліфікуючих ознак дисертант зазначає ознаку «використання спеціальних технічних засобів». Я підтримую таку позицію, враховуючи умови стрімкого розвитку цифрових технологій та широкого поширення засобів прихованого аудіо-,

відеоспостереження, застосування таких технічних засобів істотно підвищує рівень суспільної небезпеки відповідного діяння, оскільки створює можливість системного, непомітного та тривалого втручання у приватне життя особи. Проте, дана пропозиція породжує питання щодо розмежування ч. 2 ст. 162 КК України із ст. 359 КК України (незаконне використання СТЗ отримання інформації)? Чи не буде тут при кваліфікації (ідеальної сукупності)?

- по-друге, автором запропоновано об'єднати терміни «житло» та «інше володіння» у поняття «володіння». Загалом я підтримую таке нововведення, проте виникає питання: чи не призведе така зміна у ст. 162 КК України до надмірного розширення сфери її дії?

4. Підрозділ 3.3 має міцну емпіричну основу та базується на коректному застосуванні наукових підходів до розуміння санкцій. Однак, він потребує посилення аналізу, чіткішого визначення проблематики санкції, передбаченої ст. 162 КК України, а також більш конкретизованих висновків із законодавчими рекомендаціями. Зокрема:

- автор презентує статистичні дані та фрагменти судових матеріалів щодо призначення покарань, але в деяких випадках ці матеріали надані описово, без належного теоретичного узагальнення. Якби автор більш детально визначив тенденції та закономірності в цьому питанні, це значно підвищило б результативність дослідження;

- під час аналізу покарань за кримінальні правопорушення, передбачені ст. 162 КК України, автор зосереджує увагу на низькому рівні застосування такого покарання, як виправні роботи. Однак, чітко сформульованих висновків із цього приводу не надано. Особливої уваги заслуговує позиція дисертанта щодо доцільності застосування виправних робіт за ч. 1 ст. 162 КК України, яка могла би стати основою для подальших обговорень і рекомендацій.

Водночас висловлені зауваження носять характер побажань та не можуть суттєво вплинути на загальну високу наукову цінність рецензованої роботи та позитивну оцінку проведеного автором дослідження.

Юрій Левченко, кандидат юридичних наук, професор.

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Бобчинського Павла Миколайовича, водночас необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту:

1. У висновках роботи автор пропонує ч. 1 ст. 162 КК України викласти в наступній редакції: «Незаконне проникнення до володіння, незаконне проведення

в них огляду чи обшуку, а так само незаконне виселення чи інші дії, що порушують недоторканність житла громадян». Однак використовуючи формулювання «незаконне виселення» дослідник, припускається технічної помилки і не конкретизує з якого місця пропонується криміналізувати «незаконне виселення».

2. Дисертант пропонує здійснювати кримінально-правову охорону власності лише громадянина, виходячи із запропонованої редакції ч. 1 ст. 162 КК України, однак, враховуючи ст. 233 КК України «Проникнення до житла чи іншого володіння особи» захист права на недоторканість житла забезпечуються особи, яка має ширше тлумачення ніж поняття громадянина. Крім цього відповідно до ст. 316 Цивільного кодексу України суб'єктивне право власності – право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб. Тому бажано було б вживати більш шире поняття особа як потерпілий від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 162 КК України.

3. У ч. 2 ст. 162 КК України, формулюючи кваліфікуючі ознаки автор пропонує використовувати зворот «застосуванням насильства чи з погрозою його застосування» однак не конкретизує усі різновиди насильства, зокрема не зазначає, яке фізичне насильство може бути застосоване до потерпілого.

4. У дисертації автор використовує положення проекту Кримінального кодексу, однак не пропонує зміни до його положень.

Вказані зауваження та рекомендації носять дискусійний характер і не знижують загальної позитивної оцінки представленого до захисту дисертаційного дослідження, і можуть бути враховані у ході подальших наукових досліджень.

Ірина Чекмарьова, кандидат юридичних наук, доцент.

Позитивно оцінюючи отриманні Бобчинським П.М. результати здійсненого ним дослідження, підкреслюючи їх наукову та практичну значимість, необхідно, слід звернути увагу на деякі дискусійні питання, нечіткість обґрунтування окремих положень, міркувань та висновків автора, зокрема:

1. Дисертант у своїй роботі, досліджуючи суб'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 162 КК України, окрім визначення та розгляду необхідних ознак суб'єкта кримінального правопорушення приділяє увагу визначенню кримінологічного портрета особи, котра вчиняє посягання на недоторканність житла. Аналіз здійснювався автором на підставі даних про 2103 засуджених, відповідно до таких категорій як: вік засуджених на момент учинення кримінального правопорушення; заняття засуджених на момент учинення

кримінального правопорушення та освіта на час скоєння кримінального правопорушення. Кримінологічний портрет особи, що вчиняє кримінальне правопорушення, ключовими компонентами виступає узагальнений образ типового злочинця, що включає демографічні дані (вік, стать, освіта, місце проживання), соціально-економічні характеристики (зайнятість, сімейний стан), психологічні особливості (мотивація, установки), спосіб життя (шкідливі звички, кримінальний досвід) і стан правосвідомості. З вищезазначеного ми бачимо, що автор розкриває лише демографічні дані особи злочинця ігноруючи інші важливі компоненти необхідні для прогнозування злочинності та розробки превентивних заходів.

Проте, не дивлячись на вказане вище зауваження, слід констатувати, що вони носять теоретико-пізнавальний та рекомендаційний характер і суттєвого впливу на отримані в ході даного дослідження результати не мають, як, власне, і в цілому не впливають на високий рівень проведеного здобувачем наукового пошуку.

Ганна Резніченко, кандидат юридичних наук, доцент.

Позитивно оцінюючи отримані Бобчинським П.М. результати здійсненого ним дослідження, підкреслюючи їх наукову та практичну значимість, необхідно звернути увагу на деякі дискусійні питання, зокрема:

1. У абзаці другому наукової новизни одержаних результатів, «уперше», зазначено, що: «для вдосконалення вітчизняного законодавства про кримінальну відповідальність слід використати позитивний досвід зарубіжних країн, зокрема встановити відповідальність не лише за порушення недоторканості житла особи, але й за вчинення таких діянь щодо приміщень, що належать юридичним особам; передбачити порушення недоторканості житла не лише через дії, але й через бездіяльність (незалишення житла винним)...», але ні у висновках до підрозділу 1.3, де автор досліджує відповідальність за порушення недоторканості житла у зарубіжному кримінальному законодавстві, ні у загальних висновках роботи, автор не наводить авторської редакції відповідної частини ст.162 КК України, яка б враховувала вищезазначені пропозиції.

2. У підрозділі 3.3. здійснюється аналіз покарання за порушення недоторканості житла за першою та другою частинами. У зв'язку з цим, під час публічного захисту доцільним було б з'ясувати позицію дисертанта щодо того, які міри покарання є найбільш ефективними для застосування за порушення недоторканості житла.

Дар'я Балобанова, доктор юридичних наук, професор – без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 41.884.100 присуджує

Павлу Бобчинському

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь/ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право

(галузь знань)

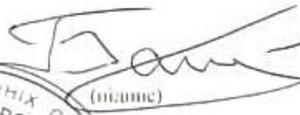
за спеціальністю (спеціальностями) 081 Право

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Дар'я БАЛОБАНОВА

(власне ім'я та прізвище)

